

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felölös szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető öszi
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyitási sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Forgách János.

Forgách János beregi főesperes, prépost, nyug. munkácsi plébános, a mult szerdán délután elköltözött az élők sorából. Mindenki tudta már, hogy bekövetkezik a katasztrófa, mert súlyos betegségét gyógyítani nem lehetett, mégis mély megdöbbenéssel fogadták mindenféle a halálhírt, ami legnagyobb bizonyítéka annak a közszeretnek, a melynek évtizedek óta örvendett.

Forgách halála nagy veszteség az egyházmegyére. Egy fáradhatatlan és eredményekben gazdag élet ért véget, mikor nemes szive utolsó dobant. Tevékenységének hosszú időkre lesz kihatása azokban a városokban, melyekbe az isteni gondviselés hiveinek vezetőjéül rendelte.

A halál hírére a testületek, melyeknek a megboldogult tagja volt, gyászlobogót tüztek házaikra és siettek őszinte részvételüknek más,

külső- és belső jelekkel kifejezést adni.

A munkácsi egyháztanács mint nagyérdemű lelkipásztorának, az iskolai gondnokság mint elnökének, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta, a gondnokság e mellett a kiváló tanfériu iránti hálás kegyeletét s elvesztése felett érzett őszinte fájdalmát a rk. plébánián küldöttség által is tolmácsolta.

A megboldogult földi maradványait a régi rk. templom meghagyott szentélyében helyezték ravatalra s innen vitték át szombaton reggel az új templomba a temetési szertartás idejére.

Az általános részvét a temetésen megjelentek nagy számában találta megható kifejezését. A gyászoló közönség soraiban ott voltak Patay főispán, Gulácsy alispán, Lónyay árvászéki elnök, Arnold Sándor kúriai bíró, táblai tanácselnök, Szentpétery kir. tanfelügyelő s a város összes hatóságai, testületei, katonai küldöttségek és az iskolák r. kath. növendékei.

A gyászszertartás 9 órakor vette kezdetét gyászmisével, amelyet Hehelein Károly praelátuskanonok végzett, a vármegyei s távolabbi vidék papságának segédletével. A misén Toronszky Endréné, Szász Emilné és Körösmezey Ilona urhölgyek énekeltek megható gyászdalokat. A temetési szertartás után a pontifikáló főpap bucsuzott el felemelő beszédben az elhunyt kiváló paptól és jóbaráttól.

S megindult a gyászmenet a templomból a sírbolt ajtajához, ahol elhelyezték a holttestet örök nyughelyére az egyháztanács által az elhunyt nagy érdemei iránt való elismerésből átengedett egyik fülkébe.

Végül közöljük e halálesetről kiadott gyászjelentéseket:

A beregi főesperesi kerület papsága fájdalommal szívvvel tudatja, hogy paptársa és a kerület feje, Forgách János, develichi prépost, főesperes, munkácsi ny. plébános, Istenünk és egyházunk buzgó szolgálatában eltehet, érdemekben és eredményekben gazdag munkás életét a betegek szentségeinek buzgó fölvétele

A magyar nyelv veszedelemben.

Írta: **Bodnár Gáspár.**

— Második közlemény.* —

Az ügy érdekében legyen szabad még néhány példában szemléltetnem azt a szomorú jelenséget, mint kopik, pusztul a régi és a nyelv természetének megfelelő magyarság, mint szorítják ki következetesen őket a németből fordított kifejezések:

Elnyultam. Ma? = el voltam nyulva.

Nem penészednek meg otthon, jobbára kinn kószálnak. Ma? = tulnyomólag kinn kószálnak.

Ugy szerettem, mégis elhagyott. Ma? = Ugy szerettem s ennek ellenére (vagy annak dacára) mégis elhagyott.

Nézzén Istent kegyelmetek! Ma? = Legyen tekintettel kegyelmetek az Istenre.

Pázmány így irt például: A török birodalomnak az keresztény országokon elhaltalmazott uralkodása. Ma így irnak: A török

*) Vesd össze a „Heti Szemle” 39-ik számát.

birodalom tulsulyra jutott a keresztény országok fölött...

Sorsodon aggódom. Ma? = Sorsod fölött aggódom.

Tessék aztán felírni. Igen, felírom. Ma? = Fel lesz írva. Meg lesz tartva.

Előadja, éneklí a kar. Ma? = Előadatik a kar által. Tartva N. N. által.

Azt még megdolgozzuk ám. Ma? = Az még meg lesz dolgozva.

* * *

De nem folytatom tovább. Százával sőt ezrével gyomlálhatnék ilyen németből fordított kifejezéseket. És fájdalom, be kell vallanunk, hogy ezek a dudvák, ezek a látható, érezhető bacillusok valójában fertőző hajlamuk. Bejutnak mindenhova. Minket is környékeznek, akik a magyar írók emléjéből szittuk első és tovább való táplálékunkat. Szinte észrevétlenül botlunk mi is bele.

Ezért van veszedelemben a magyar nyelv. Ezért aggódunk a mi szép nyelvünk eredetiségén és természetességén.

Itt van például a *tényleg* szó. Általánosan használjuk. Pedig nagyon helytelenül. Főleg mikor van nekünk régi, szebb és természetesebb kifejezésünk: *csakugyan*, *valóban*, *igazán*.

Fölvenni a harezot ugyanannyi, mint szembeszállni, harezra kelni.

Hiszen ezek a régi irodalmi emlékeinkben minduntalan feltalálható, eredeti kifejezések nem avultak el. A nép használja, élnek a magyarság ajkán országiszerte.

Ám irodalmunkban mégis folyton-folyvást terjeszkednek ezek a németből oltott csemeték. Szép, zengzetes nyelvünk arculatát mindinkább ellepik az idegen „kecesek”.

Valójában, csakugyan nyelvújításunk félszeregségei nemesak nyelvünkre, de eszünk járására, magyaros gondolkodásunkra is végzetesek. Valóságos nemzeti veszedelem!¹⁾

Valamely fejlődő irodalomnak nemesak

¹⁾ B. Hirlap 1907. nov. 16. Magyar Nyelvőr több száma: „Idegenszerűségek”.

Pártoljuk

a hazai ipart!

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszkákat, keresztteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

után f. évi október 6-án délután 4 órakor 71 éves korában befejezte. Temetése 9-én délelőtt 9 órakor lesz gyászmisével kapcsolatosan. Munkács, 1909. október 6. Requiescat in pace!

A *Forgách-család* fájdalommal jelenti, hogy szeretett nagybátyjuk, *Forgách* János develichi prépost, beregi főesperes, ny. munkácsi plebános, érdemekben gazdag életének 71. évében, a betegek szentségének ájtatos felvétele után f. évi október 6-án délután 4 órakor az Urban elhunyt. A megboldogult teteme október 9-én, szombaton délelőtt 9 órakor fog a munkácsi rk. templomból, a sz. miseáldozat bemutatása után a templomi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék békében! Munkács, 1909. október 6. — János, Aladár, Gizella és Elemér unokaöcscsei, illetve unokahuga, Hoffmann Hugó, dr. Forgách Aladárné, szül. Klimm Irma, Forgách Elemérné, szül. Tarajosy Jolán, Edit, Pál és László, rokonai.

A *Bereg-Munkácsi Takarékpénztár* fájdalommal tudatja munkás igazgatósági tagjának, *Forgách* János urnak f. hó 6-án történt elhunytát. Munkács, 1909. október 7. — Az igazgatóság.

A parlamenti válság. A politikában az elmúlt hét semmi fordulatot sem hozott. A király folytatta a kihallgatásokat, de döntés nem következett be. Az a hír terjedt el, hogy fel fogja menteni a kormányt, de megbizta az ügyek továbbvezetésével. Ez nem jelentene megoldást, sőt elhalasztása lenne a kibontakozásnak, ami a függetlenségi párton visszatetszéssel találkozónak. *Ugron* Gábor kilépett a függetlenségi pártból.

a nyelv helyességére kell nagy gondot és lelkiismeretes munkát fordítania.

Számba kell vennie a stílust is. Buffon meghatározását a stílusról ma már gunyolják, kisebbitik. Pedig van abban magvas értelem nemzeti szempontból is. Az igazi magyar stíl a magyar nemzet. A nemzet egyéniségét mutatja be. Igaz, hogy magyar egyéniségünk mivoltán gyászba kell borulnunk, ha pl. a „holnap“ fiatal óriásainak stílusában, de meg a hírlapok stílusába kell keresnünk a magyarosság jellegzetes vonásait.

Pázmány a stílust nyelvjárásnak nevezi. És igaza van. Mert a nyelvjárás, az éppen folyamatban levő nyelvjárás számol be leginkább a kor stílusával.

És úgy van, hogy ebben a nyelvjárásban nem kis szerepet visz, sőt fejlődésében közreműködik a *divat is.*²⁾

A divat hatása veszedelmes nemcsak magára a nemzetre, de főleg a *nemzetben* a nyelvre.

A divat életeleme, hogy a szokatlant, a különöst, a rendkívülit, a feltűnést, az állhatatlanságot, a hóbortost keresi.

Nohát az új, a XX. századbeli magyaroknak nevezett stílusba, előadási formába ugyancsak beleütött a divat istennyilája.

²⁾ Stílus és divat. Irta Csapodi István dr. Bp. Hírlap 1909. ápr. 11.

A Kath. Sajtóegyesület.

Örvendetes elevenséget észlelünk az utóbbi időkben a kálholikus öntudat ébredésében. Mintha valami titokzatos erő suhant volna át a lelkeken: megmozdulnak s szinte feltűnő tisztánlátással veszik észre, hogy hol is kell kezdeni a keresztény restauráció nagy munkáját, ha annak gyümölcsét még magunk is élvezni akarjuk. A Kath. Sajtóegyesület szerepének mérhetetlen fontosságát belátván és azt a szükséghez mérten értékelvén, a legkülönbözőbb — csak katolicizmusban egyező — elemek szinte versenyezve sietnek a Kath. Sajtóegyesület támogatására. Egyesek, egyesületek, társulatok, asztaltársaságok, iparosok, kereskedők, ki-ki a maga hatásköre által megszabott módja szerint, egymás nyomába lépve keresik fel adományokkal és életrevaló ajánlataikkal a Kath. Sajtóegyesületet. Alig mulik nap, hogy egy iparos, vagy kereskedő be ne kopogtatna a Kath. Sajtóegyesület ajtaján egy-egy igazán életrevaló gondolattal, mely gondolat rendszerint meghozza anyagiakban is a maga érdemes gyümölcsét. Mindez sok reményre adhat jogok nekünk katolikusoknak, mert ha valamikor, úgy most van legnagyobb szükség és leginkább alkalom arra, hogy szétforgácsolt szilánkokban heverő erőnket egységessé tömörítve talpra állítsuk, hogy harezdedzetten, elszántan kiálljunk a küzdőtérre és dolgozzunk, tegyünk minden tőlünk telhető, ámde tegyük meg egyszerre és mindannyian kivétel nélkül, ki amennyit és ahogyan tud. Hiszen amikor a vérszegény és sápadt katolikus sajtó felvirágoztatásáról, versenyképessé tételéről és minél szélesebb körökben való elterjedéséről van szó, akkor nem az egyeseknek, nem egy maroknyi csapatnak

Irodalmunkban van egy, — hát mondjuk, — iskola, amely iskolának irányzata teljesen rabja a stílus divatjának.

Szánalmas és ellenszenves az olyan ember, akinek szelleme nem egyéb divatos vélemények és elterjedt affektálások bazárjánál.

De az író nemcsak szánalmas, hanem nevetséges is ebben a divatos tetszelgésben. Az irodalmi divatficsuroknak nincsenek önálló gondolatai, eszméi, sem érzelmi mélységei. És hiányzik irásukból a lélek. A lélek őszintesége. Az írónak pedig, akinek nem hiszünk, — csak képzelt sikerei lehetnek.

Egyik fiatal óriás a virágokat szedegeti és köti esokorba. Másik valami rendkívüli „szabadalmat“ szerez arra, hogy rendkívüli módon írhasson. Külön „stílus“-nek képzelet az írását, hogy majdan mint külön irány, iskola szerepeljen az irodalomtörténetben.

Divatossá vált az a hiszterikus írás- és gondolkozásmód, amely minden mélységesebb és kifejező képességet csillámló fogalom-torlódásokkal helyettesít, — szabályozatlan, képzett társításokkal.³⁾

³⁾ Valamint Porzsolt K. és különösen Rákosi J. „A legújabb írók közül sokan fölülte agresszív módon hangoztatják az ő külön látásukat, színeiket, egyáltalán az ő egész különállóságukat, mely a multtal összeköttetésben lenni nem akar, nem kíván.“ „Művészi

kell a küzdők sorába állani, hanem habozás nélkül minden katolikus magyar embernek meg kell tennie mindazt, amit megtenni módjában áll, mert ez a munka, amelyet magunkra vállalunk, katolikus *közmunka!* És ebből nem szabad hiányozni senkinek, aki magát magyar katolikusnak tartja és aki számít arra, hogy mások is öntudatos katolikusnak tartsák.

Mert mit is akar voltaképpen a katolikus sajtóegyesület?

Elsősorban közadakozásból és évi hozzájárulásokból (évenként befizetendő tagdíj) egy nagy sajtólapot akar létesíteni. És mire való volna ez a sajtólap? Arra, hogy ha lehet, annak kamaiból állandó segítségben, támogatásban részesítse és e támogatással fokozatosan kiépítse a már meglévő katolikus sajtót, hogy lapjaink terjedelem, tartalom, kiállítás és színvonal tekintetében ne maradjanak mögötte a közkeletveltségnek örvendő, de egész társadalmi életünket megmetyező liberális újságoknak.

Hogy e célját elérhesse és hogy e szándékát megvalósíthassa, arra szükséges, hogy kiki anyagi körülményeihez képest támogatására siessen az Egyesületnek és amennyiben már tagja, tartson ki híven mellette, a mennyiben pedig még nem tagja, lépjen be azonnal a tagok sorába.

Az egyesületnek tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő. A rendes tag évenként 2 korona tagdíjat fizet. A jötevő tagok közé tartozik, aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben két éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. Disztag ezime illeti meg azt, aki legalább 1000 korona összeget adományoz a sajtólap javára.

Tóth Béla, a szókimondás rettenthetlen bajnoka kemény leczkét ad ezeknek az „unikum“ divatficsuroknak.

„Hogy ezek a fiatal óriások mit akarnak, mit kívánnak, mi ellen harezolnak, mit óhajtanak leküzdeni, azzal nem vagyunk egészen tisztában. De azt hisszük, ez mellékes.“

Semmiféle iskolának nem vagyok hive. Azt tartom: beszéljen, írjon mindenki, akinek komolyan van mit mondania vagy írnia. És ha nekünk, magyaroknak beszél, vagy ír magyarul, a fő, hogy *megértésük.*

Ám, ma vannak magyar írók, kiknek könyvét hiába olvassuk. Nem értjük. Pedig magyar szókat olvasunk.

Azt mondják: nem tudunk az íróhoz felemelkedni. Nem áll. A legműveltebb emberek, nők érzik, kifejezést adnak annak a véleményüknek, hogy nem értik.

Pedig a mi gyönyörű nyelvünk legkiválóbb tulajdona a közérthetőség.

Olyan a mi nyelvünk, mint a csillagos ég beszéde, mint az erdő zsongása, mint a természet színe. Mindenki érti. Érti és gyönyörködhetik benne.

anyagát, a nyelvet is igyekszik a maga képére, a maga használatára átgyúrn. Mondanivalója számára új kifejezések, új képek, új mondatfűzések kellenek.

ILYÉS DÁNIEL

MŰBUTOR-ASZTALOS

SZATMÁR, Jósika-utca 7. szám.

Elvállalom bármily bútorok készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

Egyesületek, társulatok, körök és intézetek testületileg is beléphetnek az alapító-tagok sorába és az esetben is jogukban áll a tagdíjat két év alatt részletekben befizetni. Minthogy azonban ez a tagdíj egyszersmindenkorra szól, nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy az alapító-tagdíj lefizetése után az ilyen testületek tagjai egyenként külön-külön is lépjenek be bizonyos évi tagdíjjal az egyesület rendes- vagy jótévő-tagjainak sorába.

A tag jelentkezés legegyszerűbb módja ha a tagdíj utalványon beküldetik a K. S. E. központi irodája címére (Budapest, IV., Ferencziek-bazár) és az utalvány szelvényén jeleztetik a beküldő neve, állása, pontos címe, és az a kijelentés, hogy a küldött összeg tagdíj fejében küldetett. Általában mindig észszerű pénzküldés alkalmával jelezni, hogy a küldött összeget mily címen óhajta elkönyveltetni a feladó? (Adomány, tagdíj, jegyfüzet ára, gyűjtés, alapító-tagdíj stb.)

De ne higgye senki, hogy azzal, ha belép a tagok sorába, mindent megtett, mert közmunkáról lévén szó, azt is elvárhatjuk a tagoktól, hogy minden lehető elkövetnek arra nézve, hogy legalább egy újabb tagot szerezzenek az egyesületnek. És ez egyáltalán nem ütközik nehézségbe.

Ennyi legyen elég egyelőre azokról a kötelességekről, melyekkel minden keresztény kaphatós ember tartozik a nagyra hivatott egyesület iránt; a sajtóval szemben tanusítandó eljárásról és magatartásról legközelebb írunk. De írni fogunk azokról a módokról is, melyek alkalmasak arra, hogy velük sajtónk ügyét előmozdítsuk.

Az ungvári Gizellaház jubileuma.

Ungvár első, legrégebb leányiskolája, az irgalmas nővérek vezetése alatt álló Gizellaház f. hó 10-én ünnepelte fennállásának fél-százados jubileumát.

Ugyanaz a cél, mely egyházmegyénk halhatatlan rüspöke Hám János lelki szemei előtt lebegett, midőn 1842-ben az irgalmas nővérek anyazárdáját Szatmáron megalapítá, vezette az ő utódját, a nagy iskolabarátot Haas Mihály püspököt, midőn 1859-ben az irgalmas néneket Ungvárra áthozá. Egyrészt, hogy a haladó kor kiáltó szükségéhez képest a leányifjuság is részesüljön nyilvános, rendszeres iskolai oktatásban és nevelésben; másrészt, hogy vallásos, művelt honleányokat képezzen a magyar hazának, s ez által nemzeti életünk megszilárdítását biztosítsa. Mert a család, a társadalom, a haza szilárdsága, jövője, boldogsága elsősorban a nők vallásosságától, az anyák erényeitől, a honleányok lelkesedésétől és műveltségétől függ. Hitbuzgóság, erény, igazi műveltség pedig vallásrökösi alapon nyugvó nevelés nélkül: üres szó, hiu ábránd. Nevelni pusztá szavakkal nem lehet, példa, nemes példa kell, mely vonz, magával ragad. A hazához való igaz ragaszkodást, a mély vallásosságot, a tiszta erkölcsöt, az önmegtagadást, melyek a női lélek legszebb erényei, kikben látja fényesebben visszatükröződni a magyar leány, mint azok-

ban az erőselekkü, önfeláldozó nénekben, kik a hazaföldjén születve, a zárda csendes falai között a magyar haza jólétéért imádkozva s önzetlenül dolgozva, soha kifelé nem gravitáltak; kiknek egész élete az Isten és emberszeretet, a tisztaság s az önmegtagadás megtestesítése.

1849-ben Haas Mihály püspök főpásztori körutja alkalmával Ungvárra jövén, összehívta a városi és kincstári tisztviselőket, s egy női tanintézet felállítására buzdítva őket, az évi segélyt s a szükséges tanerőket megígérte. A nemes ügy megvalósult, azonnal kibérelték ideiglenes helyiségül a káptalan-utca egyik házát, hová október hó 4-én maga a püspök személyesen vezette be a szatmári anyaházból hozott 4 irgalmas nővért. Both Flóra főnöknőt és Armella, Ambrózia, Szerafin tanító néneket. Két év múlva Huszár Sándor ungvári apátplebános és Both Flóra főnöknő fáradságot nem ismerő buzgalma folytán begyűlt adományokból a szatmári káptalan segélyével megvették a plebánia közvetlen szomszédságában lévő épületet, mely 1902-ig vagyis teljes 40 éven át otthona volt a nővéreknek és a leányiskolának. Az eddigi 3 osztály mellett megnyílt a 4-ik elemi, majd később az 5-ik és a 6-ik osztály is.

A Hám-alapból Haas püspök által utalványozott évi 736 koronán és a csekély tandíjon kívül a zárdának alaptökéje nem lévén, a nővéreknek nem ritkán nélkülözés volt a napi kenyérük; ám az isteni gondviselés gondoskodott övéiről, a jótékonyág szellemével ihlette meg a nemes szíveket, kik időközönként nagyobb adományokkal siettek a zárda gyámolítására. Így Huszár Sándor ungvári plebános 1000 K-t. Varga István c. kanonok 4000 K-t, Ungvár városa 1000 K-t, Hampel János c. kanonok 1200 K-t, Pemp Antal praelátus kanonok 3700 K-t, Benkő József apátplebános 500 K-t adományoztak a zárda fenntartási alapjára; Soltész Imre c. kanonok pedig 1000 K alapítványt tett az intézeti növendékek karácsonyi ajándékára.

A régi szűk helyiség nem felelőn meg már a haladó kor igényeinek 1902-ben Meszlényi Gyula püspök 20,000 K-val, Hehelein Károly praelátus-kanonok 12,000 K-val, a hitközség 6500 K-val jött segítségére az intézetnek, s e nagylelkü adományokból építette fel Benkő József apátplebános a Gizellaház jelenlegi, a modern kor minden követelményének megfelelő szép palotáját, melyet 1907-ben a Gizellaház saját megtakarított pénzéből 15,000 K költségen kibővített és diszes kápolnával leányinternátus céljára is mint szerezni berendezett. Ma már kisdudóv, 6 elemi iskola, kézimunka és zenetanfolyam, s 32 bennlakó leányka részére kényelmes internátus áll 7 irgalmas tanítónővér gondos vezetése alatt. Sajnos, hogy a szülők régi vágya, a polgári iskola felállítása a tanítónővérek hiánya miatt mindez ideig nem teljesülhetett.

Az evangéliumi mustármagból, az idők viharaival dacoló, virágzófa lett, mely 50 éven át gazdagon megtermé a nemzeti és vallásos nevelés áldásos gyümölcseit. A haladó kor pedagógia követelményeit a gyakorlati élet

szükségleteivel, az oktatást a vallásos neveléssel mindig összekötve, ezer és ezer női szívet képezett ki, hinté el lelkükben az igazi műveltség, a hasznos ismeretek, a mély vallásosság és tiszta erkölcs magvait, s teremtette meg az ifjabb testvér Máriaházzal együtt azt a női generációt, mely Ungváron és vidékén élő hitével, példás hitbuzgóságával messze tündöklik. Nem esoda, ha a szülők ragaszkodó bizalommal tüntetik ki, és szívesen küldik gyermekeiket abba az intézetbe, melynek iskolapadjain maguk is ültek, hol annyi szeretetet találtak, s honnan könyes szemekkel, mély hálával és erősen fölvertezt lélekkel mentek ki az élet küzdő terére.

Most midőn az intézet jubileumát ünnepli s egy fél századnak verejtéke és küzdelmei, reménysége és eredményei tárulnak fel az irgalmas nővérek lelki szemei előtt, s hálát rebeg ajkuk a Mindenhatónak, hogy hiven sáfárkodtak a reájuk bizott kincsekkel a magyar hazának lelkes honleányokat, a társadalomnak vallásos anyákat neveltek: Ungvár városának művelt közönsége méltán nyújtja a hála, az elismerés, a tisztelet pálmáját a nagymultú intézetnek, s az abban fél-századon át önzetlenül működő irgalmas néneknek. Ez a hála követeli, hogy legalább neveiket itt följegyezzük.

50 év alatt 3 főnöknő állott a zárda élén u. m. Both Flóra 1859-től 1887-ig. kit Ő Felsége 1886-ben koronás arany érdemkeresztel kitüntetett. Hauser Bernárda 1887—1902-ig és Répássy Izabella, ki 1887-től mint tanító nővér, 1902-től pedig mint főnöknő vezető böles tapintattal és szerető anyai gondossággal az intézetet. Tanító nővérek voltak: Sr. Armella, Sr. Szerafin, Sr. Ambrózia, Sr. Maximiliána, Sr. Norberta, Sr. Bonaventura, Sr. Vilhelmina, Sr. Viola Sr. Benigna, Sr. Korona, Sr. Ágnes, Sr. Gregoria, Sr. Blanka, Sr. Judit, Sr. Kolunba, Sr. Ágnes, Sr. Helena, Sr. Nolaska és Sr. Epsifánia. Jelenleg működnek; Sr. Priscilla 1889-től, Sr. Viktoriána 1892-től Sr. Georgina 1902-től, Sr. Paulina 1903 óta, Sr. Lióbe és Sr. Eleonora a folyó tanévtől. Viruló ifjuságukban lemondva mindenről, ami e világon édes és kedves; elhagyva szüleiket és testvéreiket; a családi élet örömeit nem ismerve, de annak terheit viselve, egész életüket idegen gyermekek tanítására és nevelésére szentelve; néha elismerés nélkül, sokszor talán roszakaratu rágalmazásnak is kitéve: egyrésztük már a sirba dőlt, a többiek még fáradságban... azok már elvették, ezek elnyerik majd a földi örömnél sokkal nagyobb, az örökké tartó jutalmat.

A fél-százados jubileumot október 10-én „Magyarok nagyasszonyának“ ünnepén lélekemelő módon ünnepelte meg a zárda és Ungvár város kath. közönsége. Reggel 7 órakor sz. mise volt a zárda gyönyörűen feldiszitett diszes kápolnájában, mely alatt a növendékek karban énekeltek, és megáldoztak. 9 órakor a fehér ruhás koszorús leánykák hosszú sora vonult a zárdából a közönséggel zsufolásig megtelt plebáni templomba, hol Benkő József apátplebános fényes assistenciával ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartott. Evan-

CSAPÓ LAJOS

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czímádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fő: lyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítmányaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben. Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabómester.

gelium után Antal Miklós főgimnáziumi tanár lépett a szószékre, s ragyogó ékesszólással méltatt. a jubiláris ünnep jelentőségét, a vallásos nevelés nagy horderejét, az irgalmas nővérek önfeláldozó működését s a Jézus szent szívének és a „Magyarok Nagyszónokának“ áldását esdette le a zárdára s annak további működésére. Az emelkedett szellemű szt. beszédet az intézet művészileg himzett, Jézus és Mária sz. szívének képeivel díszített új fehérselegyem zászlónak megáldása és a szokásos szegverés követte. Szeget vertek: *Török Hermina* grófnő zászlóánya, a római katolikus papság tagjai, az ungvári összes leány- és elemi-iskolák igazgatói, a sátoraljauj helyi, szerednyei, a Máriaházi, Gizellaházi zárdáknak főnöknői stb. Az ünnepélyes szt. mise befejeztével az új zászló előlítése mellett körmenetben vonult a templomi közönség a Gizellaházba, melynek kápolnájában Benkő apát Te Deumot tartott és áldást adott.

Délután 5 órakor az intézet saját földszinti nagytermében, mely az alapítók és jótétevek arcképeivel és virágokkal gazdagon volt díszítve, díszelőadást rendezett ének, zene-darabokkal, s a kisdedősök ügyes játékaival. A műsor kiemelkedő, legérdekesebb száma a zárda jelenlegi érdemes főnöknője által ez alkalomra írt „Ötven év“ című színjáték előadása volt, melynek 4 felvonásában ügyes tollal, élénk színekkel van megjelenítve a zárdának félszázados története, Haas püspök vallásos és hazafias intenciója, Huszár plebános nagylelkűsége, a kezdetben nehéz viszonyok között élő nővérek küzdelmei, Lucifer a rossz szellem által utjokba gördített akadályok, és ez akadályok legyőzésében, a hit, remény, szeretet, tudomány, jótékonyág stb. allegorikus szellemeinek közreműködése az intézet fölvirágoztatására. A minden ízében tanulságos s emelkedett szellemű előadás nagy és díszes közönség volt jelen, melynek élén ott láttuk Firczák Gyula megyés püspököt, Pap Antal pápai protonotáriust, Török Hermin és Sztáray Sarolta grófnőket és a papságot nagy számmal, kik elismerésüket ismételt tapsokban fejezték ki, úgy a darab szerzője, mint a nagy ügyességgel játszó intézeti növendékek iránt. Az előadást végül egy esinos élőkép zárta be.

A szépen lefolyt jubiláris ünnepség, mint fényes határköve, az első félszázadnak, legyen az intézet még szebb jövőjének utjelzője a nemzeti kultúra, a vallásos és hazafias nőnevelés további nagy munkájában.

Dr. F. S.

HIREK.

A gimnázium építésének ügye.

Végre eldőlt, hogy hol lesz a kir. kath. főgimnázium új épülete. Régtől várokozik reá a közönség és igen nagy volt iránta az érdeklődés minden körben. Most már ki van mondva az utolsó szó. A miniszter a Jézus-társasági atyák telkét választotta ki az ajánlott telkek közül. Az építkezés a jövő év tavaszán veszi kezdetét.

25 éves áldozári jubileum. Ft. Bodnár Gáspár képzőintézet tanárt a róm. kath. fiunépliskolai tanítókat, úgy is mint a képző gyakorlat iskolájának tanítóit negyedszázados áldozári jubileuma alkalmából barátságosan üdvözölték. Mondik Endre igazgató-helyettes tolmácsolta a tantestület tiszteletét, üdvözölte benne a kiváló pedagógust és tanárt, a mesterek mesterét, a ki a tanítóképzés terén nagy érdemeket szerzett. Amit a folytonos önképzés, tanulás útján szerzett, azt igyekszik tanítványaiába átültetni, átadni, úgy az elméleti paedagogia mint gyakorlati tanítás terén ügyes és képzetett ifjak kerülnek ki keze alól, mit bizonyít az a körülmény, hogy a helybeli képzőből kikerült okleveles ifjakat az ország bármely községében, — ahová pályáznak — rendszeresen megválasztják. Itt van az ő érdeme! Öszintén és baráti szeretettel óhajta és kívánja a tanítótestület, hogy erőben, egészségben érje meg a félszázadot. Neveljen a hazának és egyháznak sok derék tanítót. Az elmondottakra ünnepelt válaszolt, elmondta, hogy mint tanító fia, egész ifjúkora óta a tanítósággal érzett, érez ma is, mindig arra a célra törekszik, hogy megfeleljen annak a nagy és magas szesz feladatnak, melyre vállalkozott: derék, vallásos, hazafias és képzetett tanítókat nevelni.

Felügyelői megbízás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szatmárnémeti ref. főgimnázium meglátogatásával s az állami főfelügyelet gyakorlásával 1909—10. tanévre Mány Engelbert dr. kassai tankerületi főigazgatót bizta meg.

Bírósági kinevezés. A király *Dercsényi* Béla huszti járásbíró a beregszászi törvényszékhez bíróvá és *Fejér* Gyula rahói járásbíróvá jegyzőt a beregszászi törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

Nyugdíjazott tanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Sirokai* Albert ungvári kir. kath. főgimnáziumi tanárt 30 évi szolgálat után egész fizetésének élvezetével nyugdíjazta.

A munkácsi egyházmegyéből. *Berecz* Gyula patakosi h. lelkész Beregpapfalvára h. lelkészül, *Novák* Elek amerikai misszionarius Gorondra segédlelkészül nevezett ki.

Hymen. *Engel* Ferencz máramaroszi geti kath. főgimnáziumi tanár a napokban esküdt örök hűséget *Király* Géza egyházi karnagy leányának, *Miláda* kisasszonynak. Az egyházi áldást *Müller* Károly apát, főesperes plebános adta az új párna szép beszéd kíséretében. — Dr. *Nemes* Béla beregszászi kir. törvényszéki joggyakornok kedden tartotta egybekelési ünnepélyét *Batta* Katinkával Nagybecsényben. — *Schor* Ernő, a beregszászi áll. főgimnázium tanára eljegyezte *Kohn* Jankát, *Kohn* Arnold leányát Jánosházáról (Vas megye). — *Melegh* Dániel kaplonyi ref. tanító f. hó 6-ikán esküdt örök hűséget *Józsa* Gábor toóti ref. lelkész leányának, *Honkának*. — Kézdivásárhelyi *Nagy* Gyula m. kir. honvédfőhadnagy és gulácsi *Gulácsy* Anette f. hó 9-én Szobránczon egybekeltek. — *Gróf* Sándor szegedi városi közgyám eljegyezte *Makranczy* Arabellát, *Makranczy* József nagykarolyi m. kir. állatorvos nővérét.

Vármegyei közgyűlés. Szatmárvármegye törvényhatósági bizottsága esütörtökön délelőtt tartotta f. évi rendes őszi közgyűlést dr. *Falussy* Árpád főispán elnökle alatt. A közgyűlés megnyitása után a főispán szép szavakkal parentálta el *Thaly* Kálmánt. Javaslatára a közgyűlés *Thaly* érdemeit jegyzőkönyvben örököltette meg s halála fölött részvétét fejezte ki. Az alispáni jelentés tudomásulvétele után titkos szavazással a közigazgatási bizottságot egészítették ki s a közp. választmányba egy tagot választottak. Előbbinek *Luby* Géza, *Luby* Béla, *Böszörményi* Zsigmond, *Jékey* Zsigmond és *N. Szabó* Antal, utóbbinak *Jékey* Sándor lettek tagjai. Majd elfogadták a törvényhatóság 1910. évi költségelőirányzatát s megszavazták — névszerinti szavazással — a pótdókat és pedig 3/4 százalékos közmívelődési célokra, 1 1/2-et kölesön törlesztésre, 1 1/2-et h. é. vasutak segélyezésére, 1/4 százalékos a vármegyei nyugdíjalapra. Tudomásul vették a számonkérőszék eredményének bejelentését. Számos ügy nyert még elintézését.

Gyász hírek. *Bikfalvy* Károly nagykarolyi lakos, magánzó f. hó 5-én 82 éves korában végelgyengülés következtében elhunyt. — *Merk* Ferencz közbeesülésben állott polgár elhalálozott. — *Csesznik* Emil kudsiri állami tanító a napokban jobblétre szenderült. Özevgyén, *Pap* Margiton és három kis gyermekén kívül nagyszámú rokonság siratja. Az elhunytban *Kádas* Bertalan városi pénztár-tiszt a sógorát gyászolja. — *Riedl* Veneldis fogadalmas nővér e hó 11-én délután 3 órakor életének 22-ik, fogadalmának 4-ik évében elhalt. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz.

Sajtóper. *Csanálosi* Endre tanító Szabó Dezső csanálosi körjegyzőről a nagykarolyi „Közérdek“-ben azt írta többek közt, hogy a képviselőtestületi jegyzőkönyveket hamisan írja meg. Ez ügyben a debreczeni sajtóbíró dec. 7-re tüzte ki a vádirat ellen beadott kifogások tárgyalására a határnapot. — Rónay plebánosnak ugyanily ügyben volt pere mint annak idején közöltük, melyben a jegyzőkönyv, tehát *okirat hamisítás beigazoltatott*. Szabó Dezső azonban még mindig hivatalában van.

Egy bányatelep pusztulása. A Máramarosmegyei Totosbányán kigyuladt a bányatelepen levő óriási új zuzda, amely a bányateleppel együtt teljesen a lángok martaléka lett. A tűz, mint gyanítják, gyújtogatásból keletkezett. Most, a téli idő közeledtével nagy csapás a bányatelep pusztulása, különösen a bányavidék szegény népére. Több száz munkás nyert ugyanis itt alkalmazást és ezek most kenyér nélkül maradnak télre, mert a leégett bányatelep építéséhez tavasz előtt hozzá sem fognak. A totosbányai és a környékbéli nép így inség és nyomor előtt áll. Totosbánya telepen, mely Máramaros vármegye sugatagi járásában van, arany, ezüst és réz után kutatnak és az új zuzda felépítésével nagyobb arányúvá vált itt a munka. Most aztán a tűzvész mindent megsemmisített.

Állatdíjazás. A szatmármegyei gazdasági egyesület a m. kir. gazdasági felügyelőséggel f. hó 8-án Csanáloson üsző és bor-

Akligazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni,

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és oszmákát nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatánczokat teljesen kiküszöbölte, s akinek áruj osnosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

jas-tehén díjazást rendezett. Felhajtásra aránylag kevés állat került, ami talán azon körülményben leli magyarázatát, hogy a nép körében még eléggé ismeretlen ez az állattenyésztés fellendítését célzó díjazás, másrészt Csanáloson éppen akkor folyt a szüret. Díjazva lettek: Darabos erdőkerülő 3 éves üszője (60 kor.) Nonn György 1 éves üszője (30 kor.) Rokk György 1 éves üszője 20 (kor.) Nonn Jakab 1 éves üszője 10 (kor.) — Egeli Mihály tanító borjas-tehene (50 kor.) és Darabos kerülő tehene (30 kor.)

Nagy ünnepe volt október első vasárnapján Szakasz kath. hívóinek E napon szentelte fel ml. Hehelein Károly praelátus-kanonok a megújított. r. k. templomot s annak új oltárát, e napon iktatta be plébániai javadalmába a hitközségnek nemrég kinevezett lelkészét Pásztor Ferenczet. A hívők és lelkészi hálás köszönettel adóznak nagylelkű jótévedők iránt, akik a templom megújítását anyagi támogatásukkal lehetővé tették. Nevezet szerint: Püspök ur Ó méltósága egyházmegyei segély gyanánt 500 K, Dr. Kádár Ambrus praelátus-kanonok 100 K, Hehelein Károly praelátus-kanonok 100 K, Dr. Lessenyei Ferencz praelátus-kanonok 100 K, Pemp Antal praelátus-kanonok 40 K, Hámon Róbert pápai kamarás 100 K, Kuliffay Mihály segédlelkész 20 K. Akinek dícsőségére irányulnak a kegyes adományok, annak áldása legyen a nemesszívű adakozók legnagyobb jutalma.

A nőegylet hangversenye. Jótékony nőegyletünk e hó 30-án este hangversenyt rendez a színházban, mely pompás sikerűnek ígérkezik. Gerber Jenő híres fővárosi hegedűművész fellépése iránt városszerte nagy az érdeklődés. Pompás száma lesz az előadásnak Piesérszkyne Obholzer Margit urnő éneke, ki gyönyörű hangjával elragadóan tud bánni. Pap Aurél élőképet mutat be, Pirkler Ernő színelőadást rendez. Aki jól akar mulatni, ott lesz.

Vármegyénk közegészségügyi bizottsága közelebb nemesítőhi Szabó Antal kir. közjegyző elnöklete alatt ülést tartott, melyben tárgyalás alá került Csits Béla aradi lakos gyógyszerész egy személyjogu gyógyszerertárnak Ökörítón vagy Poresalmán és Papp János szatmárnémetii lakos gyógyszerész és Raaber Lajos avasfelsőfalusi lakos gyógyszerész egy személyjogu gyógyszerertárnak Avasujváros községben leendő felállítása engedélyezése iránti kérvénye. A kérvényeknek a belügyminiszterhez pártolólag leendő felterjesztését javasolja a bizottság oly kimondással, hogy az Ökörítón vagy Poresalmán felállítandó gyógyszerertár joga Csits Bélának, az Avasujvároson felállítandó gyógyszerertár joga pedig Raaber Lajosnak adományoztassék.

A vasutas árvák részére a városban most végrehajtott kétnapi gyűjtés, ideszámítva a nyáron a Kossuth-kertben tartott népnépvédelmet is, közel 700 koronát eredményezett. Ugyanezen célra Péchy László szatmári állomásfőnök még egy nyilvános estélyt szándékozik tartani.

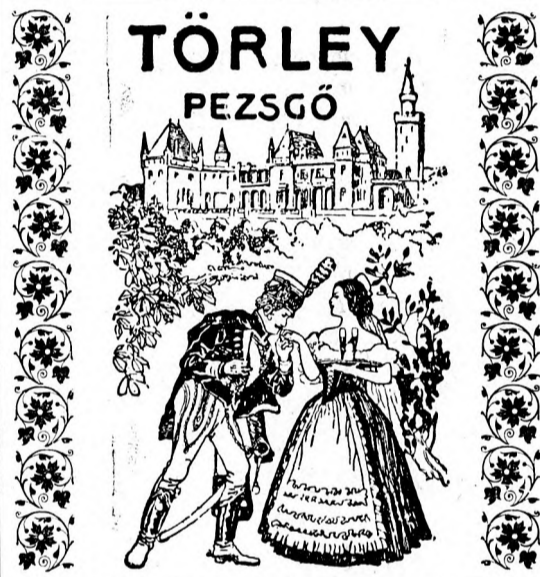
Szüret. Csanáloson e hó 7-én folyt le a szüret, szomorúan, élettelenül. A termés oly kevés volt, hogy még a permetezés kész költségeit se fizette meg. Ember emlékezet óta ilyen gyenge szüret még nem volt. Nem kellett hordó, csak dézsa, meg kosár. Arról beszélni se lehet, mert nincs must, nincs bor.

Hivatalos órák változása. A helybeli kir. adóhivatalnál a hivatalos órák rendje f. év november 1-től változik és pedig akként, hogy a hivatalos órák hétköznapokon d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig, vasár- és ünnepnap d. e. 8—11-ig tartanak. Október hóban még a nyári hivatalos órarend marad érvényben.

A Nőegylet kiadása szept. hóban. Árvaházra 110 K 44 f., havi segélyekre 197 K, rögtöni segélyekre 19 K. Összesen 326 K 44 fillér.

Kegyes adományok Jézus szent szíve templomának új orgonájára: Főtiszt. Köszegi Mihály fancesikái plebános ur buzgóságából 2230 K. Gyűjtőívén: X. Y. 20.—, N. N. 5.— K. Demkő Sándor árvagyám 1.—, dr. Buday Sándor gyertyánligeti plebános ur 5.— K.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Nyavajatorés

Ki nyavajatorés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógyszerertár** által **Majna-Frankfurt.**

Gál Jenő mérnök irodáját Szatmáron, Batthyány-utca 15. sz., Pál János házába helyezte át. Telefon-szám 189.

Hangszer üzlet!
Szalai Simon
hangszer és zongorakészítő s hangoló
Szatmár, Kazinczy-u. 14
Guttmann-palota.

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztalataim és gyakorlataim után hazajöttem és szülővárosomban **Széchenyi-utca 14. számú házában** (Arpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagyrabecsült hölgyek szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

aberlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász

Egy 12-13 éves fiu, kinek egy-két középiskolája van, nyomdásztanulónak felvétetik a Pázmány-sajtó könyvnyomdában.

Hirdetésszerző

(ÜGYNÖK)

magas jutalék mellett felvétetik lapunk kiadóhivatalában.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stílusban.

:: :: Üveg czimtablák készítése :: ::

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczy-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve.

Ékszer-üzlet és műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy özv. **Stern Sámuelné utóda Grünhut Samu** cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a **Hám János-utcába, Dr. Vajay polgármester ur házába** (az új butorszövetkezet mellé) helyeztem át.

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, ezikkereket, melyek orvosi rendelvényre vagy a nélkül is kaphatók. Peseftényomók, gumibélyegzők, czimerek vésése, himzőmunkák készítése, tűzáranyozás és ezüstözés, bármintemő templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ókszer, óra, látszer, tájéktárgyak javítását és minden e szakmába vágó munkák készítését saját gépekkel gyárilag felszerelt üzletemben olcsón, jól és gyorsan eszközölöm. Tört aranyat, ezüstöt, régiségeket, régipénzeket, valódi gyöngyöket és drágaköveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becserelek nagy mennyiségben is.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, maradtam teljes tisztelettel
Grünhut Samu
ékszerész Szatmár, Hám János-u. Dr. Vajay-ház.

FIGYELEM!

Bármilyen jellegű elemi népiskolánál csak magyar nyelvű és olyan nyomtatványminták alkalmazhatók, amelyek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megállapított összes rovatokat tartalmazzák. Az összes naplók magyarul vezetendők. (Ut. 42. §.)

Pázmány-Sajtó

vilamos erőre berendezett könyvnyomda

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben és .. mérsékelt árak mellett. ..

Raktáron tartja a következő elemi iskolai nyomtatványokat:

Népiskolai költségvetési nyomtatvány. 1 iv fillér	06
Főlvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazdasági ismétlő iskolák, továbbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kapcsolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A külsőiv 24 tanuló számára A belsőiv 32 tanuló számára	05
Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2 minta A belsőiv 4 tanuló számára	05
Leltári nyomtatvány. (A külviv 62, a beliv 124 sor)	08
Haladási napló. (A belsőiv 42, a külsőiv 24 sor)	04
Látogatási napló. (A beliv 32, a külviv 23 sor)	04
Népiskolai értesítő-könyvecske az állami iskolák számára 1 példány	12
Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással	12
Népiskolai (elemi) bizonyítvány. 1 példány	04
Tanítói és kántortanítói díjlevél. 1 iv	08
Nyugta. 1 iv	04
Javadalmi jegyzőkönyv. 1 iv	08
Iskolai számadás. 1 iv	06
Pénztári napló. 1 iv	04
Próbalapok (korrekták) magyar és diktandó vonalzással, szép magyar stílus kerettel, csinos nyomdai kiállításban 100 példány kor. 1.20	

Rendeléseket postafordultával, az összeg utánvételezése mellett intézünk el.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a Léway-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvényszéki palotával szemben). Kiváló tisztelettel BAKCSY, fogorvos.

Telefon 85.

Helyi 1 kor. értékű vásárlás már helybe szállítva.

Árjegyzék

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

SZATMÁR, a Széchenyi-utca sarkán.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Helybelli megrendelések hazaszállítva.

Friss husok.		K	f			K	f			K	f
1 ko. marhahus	pecsenye	1	12	1 ko. debreczeni páros	1	80	1 ko. sonka csont nélkül	2	60		
1 "	levesnek	1	04	" "	1	80	" "	5	—		
1 "	sertéshus	1	52	" "	1	80	" "	1	80		
1 "	borjúhús	1	44	" "	1	80	" "	1	80		
1 "	báránnyus	—	—	" "	1	80	" "	1	44		
1 "	juh-hús	—	—	" "	1	80	" "	2	—		
1 "	friss háj olvasztani	1	68	" "	1	80	1 ko. páczolt nyelv.	1	40		
1 "	szalona	1	60	" "	1	48	1 drb. sertés nyelv.	1	60		
1 "	" bőrnélkül	1	68	100 pár virsli tormás	10	—					
1 "	friss kolbász borsos	1	60	100 pár frankfurti	16	—					
1 "	fokh. citromos	1	60	100 drb. salvaládé	10	—					
1 "	friss zsír	1	78								
Kolbász árak.				Füstölt árak.							
1 ko. szalámi		4	—	1 ko. sonka páczolt	2	40	100 ko. fehér szalona	160	—		
1 "	füstölt magy. kolb.	1	80				1 ko. paprikás stráf	1	68		
							" "	1	92		
							" "	1	68		

Tisztelettel: Bölönyi László.

HIRDETÉSEK

jutányos árban vétetnek fel a kiadóhivalban.

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelnibiztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb meglegedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

Legalább 12 millió ember kezében
fordul meg az 1910. évben a

Magyar fürdőkalauz

vasuton, hajókon, szállodákban vendéglőkben, kávéházakban, fürdő- és nyaralóhelyeken, szanatóriumokban, gyógyszerészeknél, orvosoknál, kaszinókban. Egyszóval mindenütt megtalálható, azért a reklám terén *nem mindennapi* kínálkozó, kedvező alkalom az ezen nagyszabásu munkában való hirdetés.

A „Magyar fürdőkalauz“-ban VI. évfolyama 1910. január havában, tehát csak egy évben szokatlanul díszes kiállításban, mint a Magyar Védőegyesület hivatalos közlönye jelenik meg, *hitelesen igazolandó huszonegyezer példányban ingyen és bérmentve lesz szétküldve.*

Ezen hézagpótló és nagy horderejű munkát egész éven át a nagyközönség milliói olvassák, — a hirdetőnek olyan előnyöket biztosít, *amelyet semmiféle más reklám által nem érhet el.*

A „Magyar Fürdőkalauz“-ban megjelent hirdetések egész éven át folyton szem előtt vannak és akaratlanul is szembeötlenek.

A „Magyar Fürdőkalauz“ olvasóközönsége vegyes s így mindennemű áruczikk hirdetésére alkalmas.

Busás kamatot hoz és országos reklámmot idéz elő a „Magyar Fürdőkalauz“-ban megjelent minden hirdetés, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az eredmény olyan meglepően nagy volt, hogy a hirdetőnk önként ujtották meg hirdetésü megbízásukat.

Hirdetési árak: $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{3}$ oldal
 $\frac{90}{108}$ $\frac{45}{108}$ $\frac{22}{108}$ $\frac{60}{108}$ mm

A hirdetések között 60.— 35.— 20.— 40.— K.
A szöveg alatt 80.— 45.— 25.— 55.— „
A szöveg közötti
színes mellékleten 70.— 38.— 22.— 55.— „

Kérjük szíves hirdetési megbízását soron kívül beküldeni, hogy a hirdetésnek még jó helyet biztosítsunk.

Telefon „Magyar Fürdőkalauz“
173-17. **ERDŐS JÓZSEF**
Budapest, VI., Eötvös-utca 36. I. 9.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-
ségű czipészek, hol saját ké-
szítményű kész czipők is kap-
hatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletem-
ben a magyar irodalom régi és legújabb jeles
róinak művei olcsó díj mellett kölesön vehe-
tők. — **Cseplák Bálint.**

Aki szép és olcsó ajándé-
kot óhajt vásárolni, az menjen el a *szin-*
házzal szemben lévő óra és ékszer üz-
letbe, mert ott találja a legdusabb és leg-
olesőbb választékot valódi arany és ezüst
ékszerekben, mindennemű zseb és fali órák-
ban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órás és
ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

IFJ. **RUBINSZKY** **FERENCZ**
IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE
SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

Modern háló, ebédlő, szalon vagy
uri szoba berendezések, vala-
mint leányszoba berendezések
művészi kivitelben készülnek.
KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

szobrász, aranyozó és oltárépítő, Wesselényi-utca 3.
(saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabe-
csült megrendelőimet, hogy

**SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS
OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET**

*ujjonnan átalakítva, saját
házamba, Wesselényi-utca
3. szám alá helyeztem át.*

Kérem az igen tisztelt megren-
delőimet, hogy bizalmukkal a jövő-
ben is megtisztelni sziveskedjenek.

PAPP IMRE, SZATMÁR

épület- és műbutor-asztalos, Mátyás király-utca 32. szám.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS-MŰHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szíves figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.**

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik!

Szesz ki nem folyhat!

Szeszfogyasztásban igen takarékos!

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hoz-
zánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

„ROPS“ Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/67.

Helybeli elárúsító: **Koós Gábor.**

*Aki jó bort szeret inni, keresse fel
a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz
28 krajczár. Kiemelendő még a többek
közt egy palack saját töltésű bor Hun-
gária gyöngye cím alatt 50 krajczár.*

Kovács Gyula temetkezési intézete

Szatmár, Kazinczy-utca 15. sz. alatt

(volt Vajay-házban) **megnyit**, szemben a
református gimnáziummal. — A legmagasabb
igényeknek megfelelő temetéseket a legjutá-
nyosabb ár mellett eszközöl helyben és vidéken.
Temetkezési társulatoknak kedvezményt nyújt.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nagy őszi vásár!!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol ki-
fogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emlék-
tárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca,
dizsműaruk, pénztárcák, zsebkések, aczélevő-
eszközök, fonografok és grammofonok** és ezek-
hez lemezek. — A legújabb műtények **valódi
ezüst platirozással**, u. m.: tintatartók, diszórák,
hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst
árakban, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst ár-
ban mindennemű disztárgyak. — **A legszolidabb
szabott árak**, pontos kiszolgálás. — Vidéki megren-
delések pontosan teljesíthetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Makóczy Géza papi és polgári
szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe
modern szabó műhelyét, hol is mindennemű
reverendák és papi öltönyök a legnagyobb
pontosággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

*Legalkalmasabb ajándékok órák-
és ékszerekben beszerezhetők SZABÓ
GUSZTÁV órás, ékszerész és látszerész
üzletében Szatmár, Attila-utca.*

≡ ?! MIT ÁRUL! ? ≡

Klár Andor, Debreczen

ÁRUOSZTÁLY: MŰSZAKI OSZTÁLY:

*Szenet,
Meszet,
Mütrágyát,
Nyersolajat,
Gépolajat.*

*Modern
malomberendezéseket,
Gőzgéptelepeket,
Diesel-Nyersolajmotorokat,
Gazdasági gépeket.*

BANKOSZTÁLY:

*Kieszközöl törlesztéses kölcsönöket, elad és
vesz föld- és erdőbirtokokat, lebonyolít par-
cellázásokat és mindenféle bankügyletet.*

☞ ☞ **Legjobb összeköttetés.** ☞ ☞

MULADI JÓZSEF

— fűszer-kereskedése —

SZATMÁR-NÉMETI

TELEKI-UTCZA 41. SZÁM. :: (Az állami faipariskolával szemben.)

T. cz.

Alólírott van szerencsém becses tudomására hozni,
hogy Szatmáron, Teleki-utca 41. szám alatt, Kanizsai
István ur új bérházában, az állami faipariskolával szem-
ben, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

= fűszer-üzletet nyitottam. =

A nagyobb vidéki városokban, valamint a helybeli piacon 8 éven
át szerzett tapasztalataim után azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben megfelelhettek.

Főtörekvéseim: figyelmes és pontos kiszolgálás, finom és jól
kezelt árak tartása által érvényre jutni.

Midőn szíves támogatásáért esedezem, egyszersmind kérem,
hogy bizalmával és pártfogásával engem megtisztelni szíveskedjék.

Tisztelettel

Muladi József, fűszerkereskedő.

Szombathelyi iparkiállításán:
elismerő oklevéllel kitüntetve.

**Soproni kamarakerület iparkiállí-
tásán:** ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE

SZOBRÁSZ- ÉS
KÓFARAGÓ-MESTER

KŐIPAR-GYÁRA.

Vállal:

Síremlékek, sírkoszorúk,
sírboltok (kripta), Mau-
soleumok, utszéli keresz-
tek és szent szobrok, ol-
tárok, szószékek, keresz-
telő kutak, szentelt viz-
tartók, épület és minden

e szakmába vágó mun-
kák különféle, kiváló
bel- és külföldi legjobb
minőségű anyagokból
való szakszerű, pontos
és tetszés szerinti stylus-
ban való elkészítését,
ugyszintén falak műmár-
vánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybeváltóval szemben.)